Sessió 'Horitzó i perspectives de l'economia (II)'
Nadia Calviño i Jordi Gual
XXXV Reunió Cercle d'Economia
31/05/2019

Nadia Calviño: "En les últimes eleccions, els espanyols han apostat per una Espanya social, amb uns drets i un estat del benestar reforçats"

En la seva introducció a la sessió, Jordi Gual, President de CaixaBank, va considerar que, en l'actual clima de turbulències, hem de "reforçar la confiança en el nostre sistema econòmic i polític: és a dir, en el lliure mercat i en la democràcia liberal".

"La desconfiança d'una part de la societat en aquests elements ens s'avoca a la seva deslegitimació": alguna cosa que explica, per exemple, "l'auge de polítiques extremistes" i que aquestes dificultin l'arribar a consensos "en uns parlaments molt fragmentats".

Per a Jordi Gual, aquesta desconfiança s'explica perquè, en el món actual, àmplies capes de població "tenen la sensació d'haver perdut el control sobre les seves destinacions professionals i personals", i que el sistema "no compta amb les eines suficients per oferir-los una solució ".

La responsabilitat pública i privada en la deslegitimació del sistema

Superar aquesta situació ha de passar, segons el president de CaixaBank, per tal que, des del sector públic, "s'adoptin decisions ambicioses i creïbles" que apuntin a "un model econòmic i social més inclusiu".

Però el sector privat també té un paper essencial en el restabliment d'aquesta confiança, que, segons Gual, passa per "anar més enllà del benefici econòmic per assumir un compromís ètic i amb la creació de valor per a clients, empleats i el conjunt de la societat". En aquest sentit va reivindicar que CaixaBank acumula 115 anys contribuint tant al benestar financer dels seus clients "com al progrés del conjunt de la societat".

Jordi Gual: *"Només un model empresarial basat en la integritat, que fugi del curt termini i amb un enfocament holístic i inclusiu permetrà establir relacions de confiança amb la societat"*

Europa i la Constitució: àncores davant d'una època de desafiaments

A continuació, va prendre la paraula Nadia Calviño, ministra d'Economia i Empresa del Govern d'Espanya, que va considerar que el moment actual és singular també per la confluència de diversos aniversaris: "el vintè aniversari de l'euro, el desè de l'inici de la crisi i el quarantè de la nostra Constitució".

La combinació, precisament, de la carta magna i de la incorporació d'Espanya a la Unió Europea ha posat el nostre país "al nivell dels més avançats, gràcies a la immensa modernització de les nostres institucions, empreses i del conjunt de la nostra societat".

Aquesta fortalesa ens col·loca, segons Calviño, en una bona posició davant "un escenari econòmic de desafiaments", amb "tensions comercials, l'ombra de la desacceleració, majors desigualtats, el repte pendent de la transició ecològica o l'aparició de moviments populistes".

Espanya s'enfronta a aquest difícil context "després d'haver crescut un 2,6% el 2018 i haver seguit fent-ho durant la primera meitat de 2019", encara per sobre "de la zona euro i dels països del nostre entorn". Però aquesta situació, basada en última instància en "la confiança en la nostra economia de les institucions i els mercats", pot canviar ràpidament.

Per impedir-ho, Espanya ha d'aconseguir, per exemple, que la seva balança de pagaments "segueixi fent una contribució positiva al seu creixement", o que el seu mercat laboral "segueixi creixent a ritmes semblants als que acumula des de la primavera de 2018".

Nadia Calviño: "*El més important a fi que Espanya segueixi creixent és acompanyar l'actual creixement d'un projecte econòmic progressista que permeti convertir-lo en un projecte just, inclusiu i sostenible.*"

La 'agenda del canvi' del nou govern

Segons Calviño, el projecte progressista del PSOE "acaba de ser revalidat a les urnes pels espanyols, que han apostat per un projecte de futur, solidari, d'integració i entesa", i per aprofundir en "una Espanya social, amb uns drets i un estat del benestar reforçats".

Però aquest projecte també ha estat avalat pels mercats, amb uns costos de finançament "en mínims històrics" des què es van conèixer els resultats de les últimes eleccions generals, i amb una inversió estrangera directa que "es va multiplicar per sis l'any passat".

Per a Calviño, aquest últim suport avala el projecte de país del PSOE, però també el compromís del govern amb la disciplina fiscal, reflectit en "la reducció del dèficit públic per sota del que es preveu per al 2018, la sortida d'Espanya del braç correctiu de la UE o la significativa reducció de la ràtio de deute públic sobre el PIB".

Des d'aquesta legitimitat, Calviño ha apuntat que la 'agenda del canvi' de l'executiu de Pedro Sánchez "no mirarà només els reptes de curt termini, que normalment atrauen els titulars, sinó també els de llarg: el demogràfic, el de la digitalització o el del canvi climàtic".

Nadia Calviño: "*Els pilars de la nostra 'agenda del canvi' són l'educació i el capital humà, la innovació, la ciència i l'avanç digital, la transició ecològica, la millora de la nostra productivitat i el reforçament del nostre estat del benestar*"

Polítiques diferents i cultura de l'acord per aconseguir resultats diferents

En clau europea, Calviño va considerar que la crisi ha posat de manifest "la importància de reforçar l'arquitectura de la UE, sobretot en política monetària, però també en el seu pilar social". Els espanyols han ratificat, a més, a les urnes, la seva aposta per "una Europa forta, que segueixi avançant en la defensa dels seus drets".

Nadia Calviño: "*El nou cicle polític és singular per l'aparició dels populismes i les incerteses econòmiques a nivell global, i exigeix que pensem de forma creativa, aplicant polítiques diferents per obtenir resultats diferents als d'altres ocasions*"

A manera de tancament, Calviño va considerar que l'actual context polític "ens exigeix parlar, entendre'ns i arribar a acords", i que Espanya ha de prendre consciència de les seves múltiples fortaleses "per seguir construint el seu futur sense caure ni en l'autocomplaença ni l'enfrontament".

La frustrant lentitud del canvi a Europa, la consolidació fiscal i la transició justa

A l'espai dedicat al debat, i de nou a propòsit dels canvis que Europa necessita, Calviño va concedir que "lamentablement, la UE només sembla avançar quan està a la vora de l'abisme", però ha apuntat que el projecte europeu ha sortit reforçat de la crisis i que ara

s'ha d'enfocar, per exemple, "a millorar el mecanisme europeu d'estabilitat i en avançar cap al pressupostar comú de la zona euro".

Sobre si Espanya hauria d'avançar més ràpid cap a la consolidació fiscal, Calviño va apuntar que així hauria estat d'haver-se aprovat els últims pressupostos, però que, de tota manera, el 2019 s'espera que "Espanya tingui un superàvit primari: un primer pas per començar a reduir el nostre deute de manera significativa".

A propòsit de com preveu finançar el govern la transició cap a una economia baixa en carboni, Calviño va indicar que aquesta "transició justa" requereix "una política fiscal responsable acompanyada de polítiques socials".

I referida a la crisi del sistema de pensions, la ministra d'Economia i Empresa va considerar que no és en realitat una crisi, i que el que hem d'aconseguir és "adaptar aquest sistema a la nostra nova realitat econòmica, social i demogràfica "mitjançant un acord ampli, probablement vehiculat a través del Pacte de Toledo, i que asseguri unes pensions dignes "no només per a nosaltres, sinó també als nostres fills i els nostres nets".